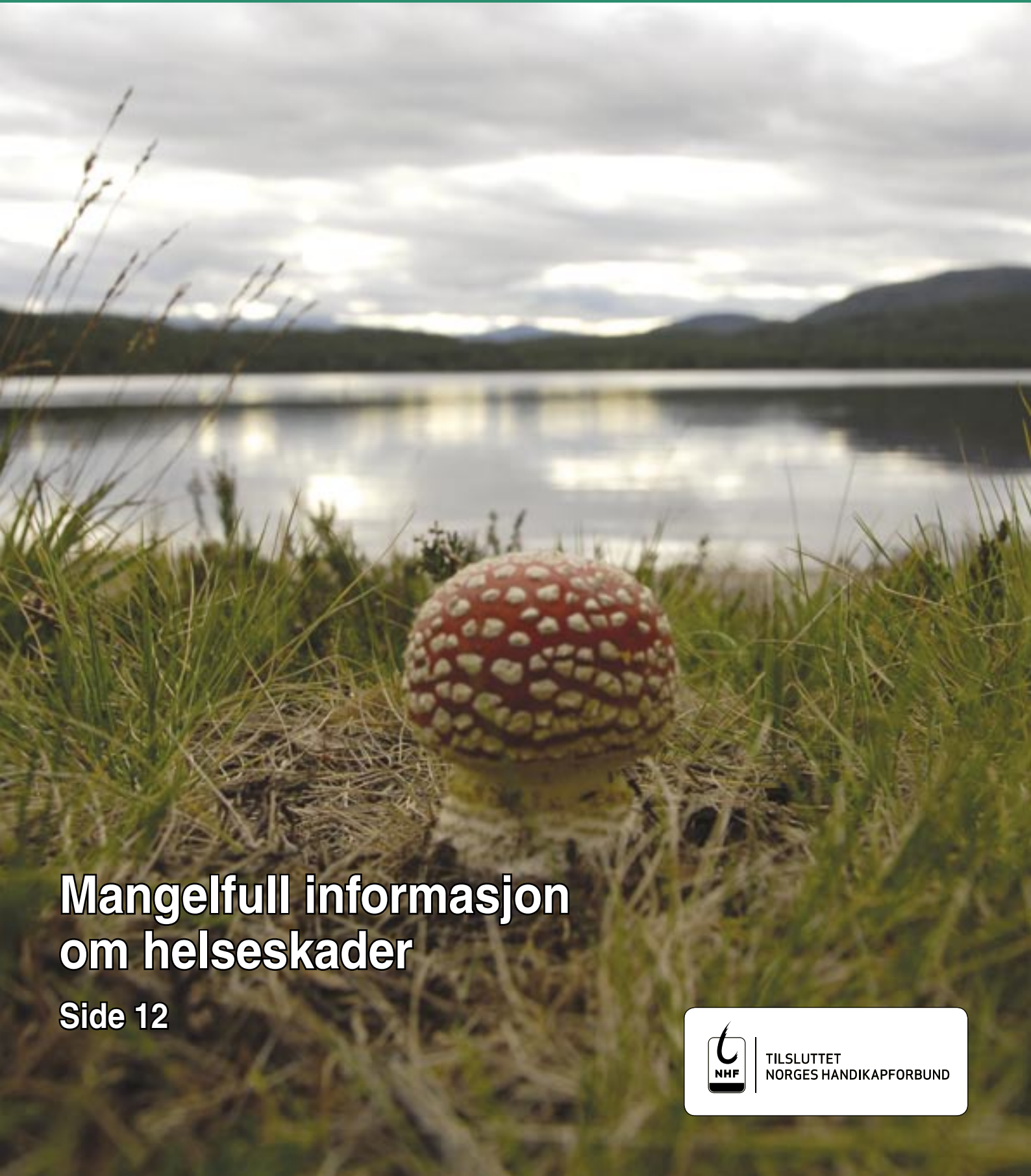

September 2008 - 22. årgang

Syndrom

Medlemsblad for Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

Mangelfull informasjon om helseskader

Side 12

TILSLUTTET
NORGES HANDIKAPFORBUND

Syndrom

Medlemsblad for Arbeidsmiljøskaddes
Landsforening (A.L.F.)
Tilsluttet Norges Handikapforbund (NHF)

Besøksadresse:

Schweigaards gate 12

Postadresse:

Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo

Telefon 24 10 24 00 / 25 36

Telefaks 24 10 24 99

E-post helseskader@nhf.no

Kontaktperson i NHF:

Ellen Trondsen

A.L.Fs internettside: www.alfnorge.no

Ansvarlig redaktør: A.L.Fs hovedstyre

Layout: Torill Older

Trykk: Allservice AS

Forsidefoto: Jan Arne Dammen

A.L.Fs hovedstyre:

Leder:

Lars Kristian Hille

Postboks 168, 4502 Mandal

Telefon 38 26 11 65 / Mobil 91 30 88 73

Telefaks 38 26 55 62

E-post: kr-hil@frisurf.no

Nestleder:

Oddvar Petersen

Bertramjordet 22, 1251 Oslo

Telefon 24 10 25 36 (kl 10 - 15)

Mobil 45 01 80 65

Telefaks 24 10 24 99

E-post: helseskader@nhf.no

oddvar.petersen@gmail.com

Styremedlemmer:

Frode Steen Gunstensen

Moen, 6440 Elnesvågen

Telefon 71 26 50 82 / Mobil 99 74 66 72

Telefaks 71 26 50 82

E-post: frode@alfnorge.no

Jens Olav Solli

Gamle Sandvigs vei 21

4816 Kolbjørnsvik

Telefon 37 01 11 25 / Mobil 90 60 12 33

E-post: jensolli@start.no

Geir Werner

Norderhovgt. 34, 0654 Oslo

Mobil 92 82 06 75

E-post: oslogolf@yahoo.no

Varamedlemmer:

Jan Bjørn Isaachsen

Volkedalsv. 43, 4513 Mandal

Telefon 38 26 25 87 / Mobil 99 26 25 87

E-post: isaach@online.no

Marit Rokkones

Mariannestien 2, 7105 Statsbygd

Telefon 73 85 22 55 / Mobil 90 56 97 18

E-post: marokko@online.no

Jan Terje Biktjørn

4480 Kvinesdal

Telefon 38 35 45 65

E-post: jan.bik@c2i.net

Jan Erik Tandberg

Næpetrø. 11, 4790 Lillesand

Telefon 37 27 16 47 / Mobil 91 53 63 59

E-post: je-tan@online.no

Svein Bedin

Heggli, 7600 Levanger

Telefon 74 09 58 28 / Mobil 95 15 64 81

E-post: sve-bedi@online.no

Innhold

Yrkeshygieniker ved utredning av yrkessykdomssaker	5
Veiledningsarbeid	6
Førsteklasses tannlegetjeneste	8
Honnørreisene slipper gebyr på NSB	10
Nytt regelverk for kjemikalier	10
Yrkessykdomsutvalget foreslår tre nye sykdomsgrupper	11
Fortsatt store mangler på informasjon om farlige kjemikalier	12
Hvor skal dette ende?	13
Partysalg	14
Yrkesbetinget KOLS	16
Vant kampen for erstatning	18
Likemannsbåten	19
Nytt fra lokallagene	20

A.L.Fs hovedstyre

Leder Lars Kristian Hille
Medlem av fagrådet
Økonomi og administrativt ansvar

Nestleder Oddvar Petersen
Medlem av fagrådet
Media- og prosjektansvarlig

Styremedlem Frode Steen Gunstensen
Leder for redaksjonskomiteen

Styremedlem Jens Olav Solli
Lokallagskontakt

Styremedlem Geir Werner
Sekretær og A.L.F.-arrangement

Varamedlem Jan Bjørn Isaachsen
Veiledning og forebyggende

Varamedlem Marit Rokkones
Pårørendekontakt

Varamedlem Jan Terje Biktjørn
Helsesituasjon for offshoreansatte og forebyggende

Varamedlem Jan Erik Tandberg
Måling, data, forebyggende og eksponeringsforhold for offshoreansatte

Varamedlem Svein Bedin
Forebyggende

Det var det!

Før vi ante det var sommeren over, og mange planer måtte omlegges i takt med at den kom på oss før vi var helt klar for det, og forsvant før vi var ferdig med alt vi hadde tenkt på - og planlagt skulle skje – nettopp til sommeren.

For noen av oss har det vært en del godt vær og sommertemperaturer, for andre har det vært både vått og kaldt – slik det som regel er i vårt langstrakte land.

Uansett er det ugjenkallelig høst, og vi må forberede oss på resten av året, både privat og i foreningsammenheng.

Vi har innen ALF mange ting som skal forberedes, og arbeides med i de kommende måneder.

Først og fremst tenker jeg da på videre arbeid for våre medlemmer og pårørende, for en rettferdig og riktig behandling i det offentlige systemet både når det gjelder utredninger og saksbehandling i NAV.

Sistnevnte har etter omorganiseringen og sammenslåingen med arbeidsmarkedsetaten og etter hvert sosialetaten, slitt med mye kritikk, og vi ser også blant våre medlemmer at omorganiseringen fører til unødig byråkrati og lidelser.

Og NAV sliter – en fersk brukerundersøkelse viser svært dårlige tall for etaten, fire av ti føler seg ikke sikre på om NAV ivaretar deres interesser, og et tilsvarende antall er misfornøyde med tjenestene fra NAV totalt sett, det er stor misnøye med mangelen på kontakt med etaten. Stadig skifting av saksbehandlere

gjør saksbehandling både belastende og langvarig.

At det arbeides intenst innen etaten for å bedre dette er vi ikke i tvil om, men det hjelper ikke de som har sine saker til behandling nå, og som føler at de går til grunne i hverdagen med sine plager og tilleggsbelastninger på grunn av dette.

En ting jeg har merket meg i NAV-systemet, som faktisk er blitt en hel industri, er utviklingen av ymse utredningssteder for såkalt måling av restarbeidsevne.

Slike målinger er blitt en slags mani innen spesielt NAV arbeid og det måles slik at man ikke vet om man skal le eller gråte.

Det er klart at restarbeidsevne kan måles når det er stabile grunner til at man har havnet i en uføresituasjon. For våre medlemmer er jo livet som en berg- og dalbane – rent helsemessig, og om man teoretisk skulle finne en restarbeidsevne så vil det være komplett umulig å si hvilken dag, uke eller for den saks skyld – måned – som denne er til stede.

Vi har fått noen eksepler på dette som er helt på ville veier, og vi vil selvsagt følge opp dette med de midler vi har til rådighet.

Også ALF sliter – organisatorisk – og vi har et utvalg som arbeider intenst med å finne en organisasjonsmodell og en finansiering av vårt arbeid, som setter oss i stand til å videreføre og forsterke det arbeid vi faktisk i dag er svært flinke til, og som sparer samfunnet for store beløp hvert eneste år.

LEDEREN HAR ORDET

Lars Kristian Hille

Tiden da man kunne satset på ildsjeler som vår nestleder Oddvar – på heltid – er forbi, og vi skal være evig takknemlige for at vi fortsatt har og får mennesker i hele landet, som er villige til å stå på som tillitsvalgte og veiledere for våre medlemmer og pårørende.

Men --- vi vil i fremtiden være helt avhengige av at vi har en base – eller riktigere sagt – ett sekretariat som er avlønnet og som sikrer kontinuitet i vårt arbeid – hver dag.

Og det er vel nettopp det som er vår største utfordring å få til, og ikke minst å sikre en stabil finansiering, men dette jobbes det som sagt med.

Jeg vil ønske alle en GOD HØST!

Syndrom nr 4 - 2008

Utgivelse uke 51
Materiellfrist: 14. november

En sensommeraften

Har du kjent på duften i naturen etter en varm sommerdag? Det er som om det er en dirrende forventning som bare ligger der og venter på deg for at du skal oppdage den. Hvis man ennå har litt luktesans i behold, så kan man ikke unngå det heller.

Disse sensommerkvelder som ennå får deg til å kjenne denne forventningen som vi hadde som unge, der det meste ennå var uprøvd.

Det er noe så sødmefylt og forlokkende dette å gå gjennom en blomstereng der det bugner av ville markblomster av alle slag som til sammen nesten bedøver deg med sin honningduft og pikante krydder lige ditto. Her er alle regnbuens farger langs med veien jeg går sammen med en del andre mennesker og hunder. De siste vesener pistrer svakt som

om de fornemmer den samme følelsen som vi gjør av den tunge blomsterduften; man blir rett og slett litt melankolsk.

Melankoli og ensomhet er nær beslektet. Bare spør jazz-musikere eller country-frelste om dem noen gang "have got the Blues"? Jo kvelden inngir til litt blues for noen hver. Jeg ser etter sopp selv om det bare er juli, men ser ingen.

Jeg får lyst til å feste dette på papiret, dette som jeg nesten ikke kan forklare.

Vi har et vidunderlig land der vi kan gå ut i en ennå frisk natur og puste inn sommerens dufter så sterkt bedøvende at det kan overvelde noen hver. Det er som en potpurrikrukke før den er plukket! Jeg ønsker at alle kunne oppleve denne gode følelsen som er helt gratis! Det er ennå mange sene

Frode Steen Gunstensen

kvelder igjen, forhåpentligvis varme og!

Gå ut i din hage eller villnis eller hva det er du har. La blomsterduften fylle deg med vemod, lykkerus eller pur skjær glede, og la forventningen til livet gi deg en stille ro! Trøst deg med at kjenner du ikke smerten kan du heller ikke kjenne gleden. Og det er sant at de går hånd i hånd. Til og med en sensommerkveld i august, med en svanger duft av blomster og bær kan gi deg "The Blues"

Og jeg sier: Takk for de sene sommerkvelder!

ADVOKATFIRMAET

JUDICIUM DA

LEON LARSEN • NILS E. TANGEDAL • GUNNAR NÆSS
HELGE POSNER • LASSE SOLBERG • WENCHE AA. SVOREN

MEDLEMMER AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING

Vårt firma har mange års erfaring med personskadesaker, yrkesskader og yrkessykdommer/miljøskader.

Vi tar oppdrag fra hele landet. Vårt personskadeteam er Leon Larsen, Helge Posner og Wenche Aa. Svoren.

Vi gir en første konsultasjon gratis.

Strandgaten 1, Postboks 764 Sentrum
5807 BERGEN

E-post: advokat@judicium.no

Tlf. 55 21 01 50

Faks 55 21 01 99

Yrkeshygieniker ved utredning av yrkessykdomssaker

Av Hasse Benberg
Advokat i Advokatfirmaet Nidaros DA

Yrkeshygienikere jobber blant annet med identifisering og kartlegging av kjemiske, fysiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer. Ved utført kartlegging, kan denne yrkesgruppen foreta en risikovurdering og finne tiltak for å eliminere eller redusere helserisiko på arbeidsplasser. Den yrkesgruppen vil derfor ha spisskompetanse på vurdering av skadelige arbeidsmiljø og helsefaren ved eksponering av spesifikke stoffer.

Yrkeshygienikers rolle ved utredningen av yrkessykdomssaker har så langt vært beskjeden, både i erstatningssaker og trygdesaker. Vurderingen av et eller flere stoffers helseskadelige virkning og bruken av disse på en arbeidsplass, har gjerne blitt overlatt til legene, selv om legene strengt tatt ikke har spesiell kompetanse til dette.

En lovendring i folketrygdloven § 13-4 i 2002, ble fulgt opp av endringer i Rikstrygdeverkets rundskriv til loven, nettopp hva gjelder muligheten til å bruke yrkeshygienikere. I rundskrivet står det at "Det er viktig at yrkespåvirkningens omfang, intensitet og varighet så langt råd er, er klarlagt før saken forelegges lege og/eller spesialist. Det er arbeids- og velferdsforvaltningens jobb, ikke legenes, å klarlegge hvilken form

for påvirkning (eksposisjon) den trygdede har vært utsatt for og omfanget av denne, dvs. det "faktiske grunnlag" for vurdering av godkjennelse spørsmålet,..."

Rikstrygdeverket åpner her for å trekke inn yrkeshygienikere aktivt i utredningen av skadelig arbeidsmiljø. For den arbeidsmiljøskadde er det entydig positivt at denne utredningen blir overlatt til eksperter, fremfor at leger skal synse om arbeidsmiljøet i den medisinske utredningen.

Videre er det en klar fordel at den arbeidsmiljøskadde får hjelp til å samle inn dokumentasjon om arbeidsmiljøet. Tidligere har dette gjerne vært overlatt til hver enkelt, som igjen har vært prisgitt arbeidsgivernes vilje til å samarbeide.

Hvordan blir så dette fulgt opp i praksis fra trygdens side? Vår erfaring er at oppfølgingen er svært dårlig. Yrkeshygienikere er sjelden inne i erstatnings- og trygdesaker. Ofte baseres utredningen av arbeidsmiljøet på hva den enkelte arbeidsmiljøskadde har greid å skaffe av informasjon. Det sier seg derfor selv at grunnlaget legene til slutt skal konkludere på, kan være svært variabelt.

Lovendringen i 2002 har hatt den praktiske følgen at adgangen til gjenopptak av gamle saker har blitt lettere. Å få en yrkeshygieniker til

å vurdere et skadelig arbeidsmiljø, privat eller via en anmodning til trygdekontoret, vil være en vei å gå for å få saker gjenopptatt. Spesielt vil dette være aktuelt i saker hvor krav om godkjenning av yrkessykdom har blitt avslått, med den begrunnelsen at man ikke har vært eksponert for skadelige stoffer eller at eksponeringen ikke har vært omfattende nok.

Gi en gave til A.L.F

**Gaver inntil kr 12.000,-
kan av private og bedrifter føres som fradrag i
selvangivelsen.**

**Slike gaver vil være et
kjærkomment bidrag til
vårt arbeid.**

**Benytt bankgirokonto nr
8200.01.15491**

Veiledningsarbeid

Av Jan Bjørn Isaachsen

Høsten kom plutselig rasende inn døren uten at vi helt hadde fått unna sommeren, og plutselig er det striskjorte og havrelefse igjen.

Eller sagt på en annen måte – vi er nå klare til å brette opp ermene og ta fatt på siste halvår av 2008, det vil si de fire siste månedene i året og derpå våren 2009.

Jeg tror at dette blir en spennende tid for oss i ALF, både organisasjonsmessig og innen alle former for veiledning for våre medlemmer.

Utfordringene står i kø, og det er svært mye å ta tak i.

Vi hadde et godt kurs innen Veiledning på Gardermoen tidligere i år, og jeg ser lyst på at vi har et mannskap som er fulle av entusiasme og vilje til å stå på – over hele landet.

Jeg ser også for meg at samtlige fylkeslag nå er klar over at vi må satse på å dra lasset sammen, og at det er viktig for hvert enkelt lag å søke hjelp når de føler at det buttrer imot lokalt, og jeg vil anbefale alle om å ta kontakt med leder Lars Kristian Hille om det måtte være problemer som hele foreningen kan hjelpe med.

Samhold gir styrke sies det, og det er veldig riktig og viktig i en organisasjon som vår - vi **må** hjelpe hverandre, og jeg er sikker på at utenriksminister Jonas Gahr Støre vil la oss bruke hans uttalelse om at: **Ingen kan hjelpe alle, men**

alle kan hjelpe noen – til et ordtak som er meget passende for vår veiledningsvirksomhet.

For min del ser jeg mange arbeidsfelt som vi må fortsette å bearbeide i tillegg til den ordinære veiledningsvirksomheten.

Jeg tenker da på videre bearbeiding av utredningsinstitusjonene for å få en mer ensrettet innstilling til organiske og kjemiske påvirkninger og skader i arbeidslivet, og i denne sammenheng med et spesielt fokus på å kunne dreie utarbeidelsen av yrkeshistorikk for den enkelte over på en mer yrkeslivskompetent fagbase, enn det yrkesmedisinere representerer.

Gang på gang ser vi at våre medlemmer har fått underkjent påvirkningsår av yrkesmedisinere, fordi disse svært ofte ikke har viten og erfaring nok på dette området til å kunne vurdere dette.

For den som får underkjent sin organiske og kjemiske påvirkning har dette hatt katastrofale følger. Jeg mener at yrkesmedisinere i så måte har et enormt ansvar nettopp i de tilfellene hvor dette har gått helt galt.

Også i forhold til saksbehandling i forsikringsseksjonene ser vi at det er dukket opp spesialister som brukes gang på gang, og med likelydende resultater. Det er åpenbart at samfunnet hardner stadig mer til, og det skal en god porsjon tykk hud til for å arbeide i dette feltet, når man vet hvilke tragedier man snakker om.

Jan Bjørn Isaachsen, varamedlem hovedstyret med ansvarsområde veiledning og forebyggende arbeid.

Det er en selvfølge at ingen skal ha noe de ikke har krav på, men det er dessverre ikke en selvfølge at man får det man har krav på.

Også i NAV systemet er det blitt store problemer for mange av våre medlemmer, med stadig nye saksbehandlere, stor tvil om man får godkjent de rettigheter man har krav på, igjen dårlig kompetanse på det spesielle feltet som arbeidsmiljøskader representerer, og til slutt, til det latterlige, utredning av restarbeidsevne.

Ett av våre medlemmer ble nylig overført til utredning av restarbeidsevne i NAV arbeid fordi en lungelege i forbindelse med en helt ordinær lungeundersøkelse hadde skrevet at pasienten hadde et opptreningspotensiale på grunn av noe overvekt.

På dette grunnlag ble han overført til en ny og langdryg utredning, hvor saksbehandler sier som sant er at vedkommende forstår at det opptreningspotensiale det henvi-

ses til ikke vil gi noen effekt på hans hjerneskade, men som saksbehandler må vedkommende bare gjennomføre dette for ikke å bli tatt av sine overordnede.

Jeg er overbevist om (håper inderlig) at i denne saken vil noen ta til fornuft, eller høre på våre argumenter, men det vil koste vårt medlem minst ett år ekstra saksbehandlingstid, og det vil koste samfunnet store summer til nye utredninger – fullstendig bortkastet.

Når det gjelder måling av restarbeidsevne, virker det som om

NAV har blitt nesten blinde for de svakheter dette medfører, og slike målinger er blitt en hel industri og koster store summer for NAV.

Vanlig sunt bondevett vektlegges over alt i samfunnet, men det virker som om det i enkelte tilfeller er totalt fraværende i det offentlige.

Våre medlemmers helse og daglige form er jo så variabel og uforutsigbar at det oftest ikke er mulig å se en restarbeidsevne i forhold til et tidsperspektiv, som igjen vil være en selvfølge for enhver arbeidsgiver.

Men vi får satse friskt – og tilby den enorme kompetanse vi har på mange felt innen dette sakskomplekset – til beste for våre medlemmer, pårørende og samfunnet.

Vårt arbeid innen feltet arbeidsmiljøskader blir ikke verdsatt av samfunnet, men det skal ikke avholde oss fra å fortsette vårt arbeid – for å spare kommende generasjoner for store lidelser, samtidig som vi sparer samfunnet for store beløp.

Vi snakkes!

Vi finner den løsningen
du er best tjent med.

EUROJURIS

projure
Advokatfirma DA

Postboks 127 Sentrum, 4001 Stavanger, Nedre Holmegt. 30.
T: +47 51 85 84 00. F: +47 51 85 84 01. E: stavanger@eurojuris.no www.projure.no

Førsteklasses tannlegetjeneste til folkelige priser

I årrekker har mange av våre medlemmer, utenom noen enkelttilfeller, opplevd å få tannsykdommer underkjent som yrkessykdom/-skade av trygdemyndighetene, selv om sannsynligheten for slik sammenheng har vært til stede. Dette har resultert i store kostnader for den enkelte, hvis man da i det hele tatt har hatt råd til slik behandling.

Tekst og foto: Oddvar Petersen.

Skulle man komme i en slik situasjon i dag, har man muligheter til å redusere kostnadene betraktelig, ja opp til 70 prosent ved å benytte profesjonelle tannleger i lavkostland som for eksempel Bulgaria. Tannlegene har velkvalifisert utdannelse, oftest i England og USA og må inneha spesielle godkjenninger av landets myndigheter etter strenge bestemmelser.

Vel vitende om at slike behandlinger har vært en stor økonomisk belastning for svært mange, kan det være på sin plass å presentere denne informasjonen for våre medlemmer.

A.L.F-medlem tester tannlege Dakovski i Varna, Bulgaria

Vårt medlem bestemte seg for å teste ut en tilfeldig utvalgt tannlege i Bulgaria og valget falt på Dakovski Dental Center i Varna, Bulgaria. Dette fordi Varna ligger i umiddelbar nærhet av turistmålet "Golden Sands" ved Svartehavet og de fleste reiseselskap har rimelige flyvninger dit flere ganger i uka. Slik kan besparelsene bli maksimale.

Forberedelser hjemmefra ble gjort. Medlemmets faste tannlege i Norge hadde utarbeidet et kost-

nadsoverslag over arbeidet som måtte gjøres og hvilke løsninger som ville være de beste. Arbeidet besto av tillaging, tilpasning og montering av 4 porselens kroner (3 på bru og 1 separat). Kostnadsoverslag i Norge var satt til ca.kr.17.000.- Etter hjemkomst ble arbeidet vurdert av samme tannlege og funnet fullverdig hva materiale og arbeid angår. Det ble gitt 2 års garanti på arbeid.

Imøtekommende, språkkyndig og rimelig

Dakovski Dental Center er en familiebedrift med fokus på imøtekommenhet og trivsel. Engelsken er perfekt og det er ikke vanskelig å bli forstått. Man føler seg i trygge hender og du blir tatt godt vare på under oppholdet der. Den totale

Dr. Dakovski Dental Center ligger sentralt til i Varna.

kostnaden for tannarbeidene beløp seg til 600 Euro, ca. 4.800 kroner, så det er mye penger å spare. Reisekostnader kommer i tillegg men man kan i mange tilfeller kjøpe bare flysete og velge et rimelig hotellalternativ i Varna.

Dakovski Dental Center er behjelpelig med booking av rom.

Tannlege Borislav Dakovski og vårt medlem diskuterer hvilke løsninger man skal velge.

Hele teamet samlet.

For ordens skyld gjør A.L.F oppmerksom på at foreningen ikke er ansvarlig i noen form for eventuelle feil eller mangler som kan oppstå ved avtaler som blir inngått mellom enkeltmedlemmer og Dakovski Dental Center. Denne artikkelen er ikke basert på avtaler mellom Dakovski Dental Center og A.L.F, men kun ment som en informasjon for våre medlemmer.

Kontaktinformasjon

Dr. Dakovski Dental Center
Telf.: +359 888 84 04 12 /
606 606 383
18 Graf Ignatiev Str.
Varna
9002 Bulgaria

E-post: info@dakovski.com
www.revahealth.com/dentist/bulgaria

ADVOKATFIRMA

Wangensteen, Wigemyr & Co DA

Firmaet er blant de største advokatfirmaer på Sørlandet. Våre 12 erfarne advokater yter bistand innenfor de fleste rettsområder:

Alminnelig forretningsjus * Fast eiendoms rettsforhold
Odelsrett * Bygge- og reguleringsaker * Bobehandling
Erstatningsrett-personskade * Yrkesskader/-sykdommer
Forsikringsrett * Trygderett * Strafferett * Arbeidsrett
Skatte- og avgiftsrett * Familie, arv og skifte

Våre advokater:

* Helge Wigemyr	* Johan F. Gjesdahl
* Reidar Wangenstein	* Ivar Sveen
* Erik Eriksen	* Bjørgulv Rygnestad
* Yngve Andersen	* Erik Ottemo
* Kai Knudsen	* Inger Johansen
* Sverre Ellenes	* Ronny Chr. Håkonsen

Telefon 38 17 87 10 – Faks 38 02 04 58

Vestre Strandgt. 32, pb. 716, 4666 Kristiansand

ADVOKAT GRUPPEN
SAMARBEIDENDE ADVOKATER
TØNSBERG-SKIEN-ARENDAL-KRISTIANSAND-LISTA

Honnørreisende slipper gebyr på NSB

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

Til forargelse for mange innførte NSB i mai 2008 et gebyr på kr. 20.- ved kjøp av billett på toget. Begrunnelsen de brukte var at flest mulig skulle løse billett på forhånd.

Utenom ekspedisjonenes åpnings-tider, der de måtte finnes, var man henvist til billettautomater. Mange steder er automater også eneste alternativ for å kunne løse billett uten gebyr.

Det kom mange protester fra mange hold, for automatene var vanskelig å bruke for noen. Mange av våre medlemmer bl.a.

hadde problemer med disse automatene.

Både Datatilsynet og Forbrukerrådet engasjerte seg og etter at Samferdselsministeren også kom på banen har NSB nå bestemt at alle med honnørbevis skal slippe å betale gebyret.

I tillegg har de forbedret informasjonsopplegget overfor konduktørene slik at de ikke skal kreve gebyr av funksjonshemmede.

På NSB nettsider heter det: Honnørreisende er unntatt fra ombordstigningstillegget fra og med 18. august 2008.

Nytt regelverk for kjemikalier

Et nytt kjemikalierregelverk, REACH, trådte i kraft i Norge 30. mai 2008.

REACH omhandler registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier. Regelverket blir fastsatt i Norge gjennom en egen henvisningsforskrift. REACH trådte i kraft i EU for et år siden.

Statens forurensingstilsyn (SFT) er den nasjonale myndigheten på REACH-området i Norge. Les mer om REACH på Statens forurensningstilsyn sine nettsider: www.sft.no. Her finner man også informasjon om hvordan ulike bedrifter kan forberede seg til innføringen og hvilke konsekvenser det nye regelverket får.

Framstillere og importører er de typene virksomheter som får de mest omfattende pliktene i REACH. Men det blir innført et nytt pliktsubjekt som kalles "etterfølgende bruker". Etterfølgende brukere er virksomheter som bruker kjemikalier. Dette gjelder ikke bare store kjemikalieprodusenter, men også verksteder og annen småindustri som bruker kjemikalier, eksempelvis lim og maling. Disse og distributører vil også få plikter etter REACH.

HMS-datablad skiftet navn til sikkerhetsdatablad

Da REACH trådte i kraft, ble forskrift om utarbeidelse og distribusjon av HMS-datablad for farlige kjemikalier opphevet og erstattet med tilsvarende be-

stemmelser i REACH. HMS-datablad skiftet navn til sikkerhetsdatablad.

Preregistrering

1. juni – 1. desember 2008

Virksomheter som produserer, importer, bruker eller videreselger rene kjemiske stoffer, stoffer i stoffblandinger eller stoffer i produkter hvor det er meningen at stoffene frigis, må sørge for at stoffene blir preregistrert innen fristen.

Les mer om preregistrering hos SFT.

Kilde: Arbeidstilsynet

Pressemelding fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, publisert 24.6.2008:

Yrkessykdomsutvalget foreslår tre nye sykdomsgrupper

Det medisinske ekspertutvalget leverte sin innstilling til arbeids- og inkluderingsministeren 24. juni. Utvalget foreslår tre nye sykdomsgrupper på den reviderte yrkessykdomslista: enkelte muskel- og skjelettsykdommer, posttraumatisk stresslidelse og fosterskader.

Det foreslås også et "sikkerhetsnett" som innebærer at sykdommer som ikke står på lista på visse vilkår kan godkjennes som yrkessykdom.

– Utvalget har vurdert hvilke sykdommer som bør kunne godkjennes som yrkessykdom. Deres innstilling er et godt faglig bidrag til regjeringens videre arbeid på yrkesskadeområdet, sier arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen.

Utvalgets forslag sendes på høring til høsten.

Regjeringen satte i november 2007 ned et medisinsk ekspertutvalg for å utrede og foreslå eventuelle endringer i hvilke sykdommer som kan likestilles med yrkesskade. Utvalget har blant annet sett på lidelser som over tid har utviklet seg i muskel/ skjelettsystemet, og lidelser som har utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid.

I tillegg til en revisjon av sykdommer og eksponeringsforhold innenfor de mer tradisjonelle områdene knyttet til fysisk og kjemisk arbeidsmiljø, har utvalget foreslått tre nye sykdomsgrupper på den reviderte yrkessykdomslista: enkelte muskel- og skjelettsykdommer, posttraumatisk stresslidelse, og fosterskader. Det foreslås også et "sikkerhetsnett" som innebærer at sykdommer som ikke står på lista

på visse vilkår kan godkjennes som yrkessykdom. Utvalget foreslår videre at det bør etableres et system for mer løpende revisjoner av yrkessykdomslista.

Yrkessykdomsutvalgets innstilling vil bli sendt på høring høsten 2008, sammen med forslag om ny organisering på yrkesskadeområdet. Anbefalingene fra utvalget vil bidra til et godt beslutningsgrunnlag for regjeringens videre arbeid, og vil bli fulgt opp i forbindelse med lovforslaget om ny arbeidsskadeordning som regjeringen tar sikte på å legge fram våren 2009.

15 års erfaring med

- Erstatning
- Yrkesskader/-sykdom
- Trafikkskader
- Forsikring
- Arbeidsrett
- Trygd
- Fast eiendom
- Ekspropriasjon

**ASKER-
ADVOKATENE**

Postboks 84 - 1371 Asker
Telefon 66 90 70 80 - Faks 66 90 70 81

Adv. BUGGE

Timeavtale 90 97 21 90 (mobil)
jb@askeradvokatene.no - www.askeradvokatene.no

**Ved adresseforandring vennligst gi beskjed til
medlemsservice NHF på tlf 24 10 24 00.**

Resultater fra tilsynsaksjon på bygg- og anleggsplasser:

Fortsatt store mangler på informasjon om farlige kjemikalier

Arbeidstakere i bygg- og anleggsbransjen som arbeider med helsefarlige kjemikalier, får ikke nødvendig informasjon om helsefaren de utsettes for.

Dette viser resultatene fra Arbeidstilsynets landsomfattende tilsynsaksjon i 251 virksomheter som ble gjennomført 20. og 21. mai.

Nesten 60 prosent av virksomhetene mangler HMS-datablader for farlige kjemikalier på arbeidsplassen. Like mange av de besøkte virksomhetene har ikke rutiner for opplæring om farene ved kjemikaliene arbeidstakerne jobber med.

- Dette er nedslående tall. Vi ser lite fremgang fra forrige aksjon i 1999, sier direktør i Arbeidstilsynet Ingrid Finboe Svendsen. Bransjen er en betydelig forbruker av kjemikalier som kan gi luftveislidelser, hudlidelser, allergi, etseskader og kreft.

Manglende opplæring

Arbeidsgiverne skal gi arbeidstakerne opplæring i bruk av HMS-datablader. De skal vite hvor de finner HMS-databladene, og hvordan de skal nyttiggjøre seg

informasjonen som står i dem. Det er også et krav at denne informasjonen finnes på et språk som arbeidstakeren behersker. Opplæringen i bruk av HMS-blader blir ikke gitt i 60 prosent av de besøkte virksomhetene.

Manglende tilgang til informasjon

I over halvparten av de besøkte virksomhetene jobber det utenlandske arbeidstakere. I 60 prosent av disse virksomhetene mangler de ansatte skriftlig informasjon på et språk de forstår. Resultatene fra aksjonen viser at arbeidsgiverne ikke har tatt på alvor den nye utfordringen i bransjen - at et økende antall arbeidstakere ikke snakker eller leser norsk.

I 40 prosent av de besøkte virksomhetene mangler de ansatte

tilgang til HMS-databladene. Dette tilsvarer resultatene fra aksjonen i 1999.

Manglende merking og HMS-datablad

Under aksjonen ble det sjekket 700 kjemikalier. Av disse manglet 16 prosent norsk merking. Dette er et dårligere resultat enn i 1999 da 12 prosent manglet merking på norsk. Halvparten av kjemikaliene som ble sjekket manglet norsk HMS-datablad. Her ser vi en forbedring fra sist da tallet var 75 prosent.

I etterkant av aksjonen vil Arbeidstilsynet følge opp dårlige datablader overfor produsenter og importører. Disse vil få pålegg om utbedring av databladene. I ytterste konsekvens kan Arbeidstilsynet forby omsettingen av selve kjemikaliet.

Kilde: Arbeidstilsynet

Hvor skal dette ende?

Av Jan Bjørn Isaachsen

Da jeg for en god del år siden meldte meg inn i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening, som da hadde navnet Landsforeningen for løsemiddelskadde - antok jeg at dette var en innmelding i en forening som ville bli lagt ned i løpet av noen år.

Grunnlaget for denne noe naive tankegangen var at jeg mente at samfunnet - det offentlige - våre politikere - fagmiljøer og statlige kontrollorgan, helt klart ikke ville tillate at så mange mennesker døde - eller ble skadet - av skadelige produkter i våre arbeidsmiljø.

Men der tok jeg skammelig feil, situasjonen har vel aldri vært verre enn den er i dag.

Det var også i den perioden jeg meldte meg inn i ALF, arbeidsmiljøskader på noen få typer av yrkesutøvere, og et klart flertall kom fra maleryrker, industriarbeidsplasser og noen få sjøfolk.

I dag viser det seg at arbeidsmiljøskader rammer nesten hele befolkningen, og i ulike sammenhenger.

Vi har fått en stor kontingent av nye medlemmer fra oljeindustrien, og det rulles opp arbeidsforhold og bruk av produkter, som er skremmende.

Vi har sjøfolk, ikke så mange som vi burde hatt, og jeg ser med fortvilelse på en del av de sakene vi har til behandling - hvor utredningsapparatet har bommet totalt i forhold til yrkeshistorikk, og med de enormt ødeleggende konse-

kvenser dette får for alle som er syke, som vet at de ikke har psykiske problemer utover det som må være normalt i en slik vanskelig situasjon, og som allikevel ender opp med en uforståelig diagnose innen psykiatrien.

Enkelte leger mener åpenbart at psykiatriske utslag i en yrkesmedisinsk utredning indikerer at vedkommende er vaksinert mot arbeidsmiljøskader.

Vi har medlemmer fra trykkeribransjen, vi ser skader blant mennesker som har arbeidet innen asfalt, jobbet i Forsvaret, og mange, mange flere.

Etter hvert ser vi også en foruroligende økning av mennesker som er skadet - oftest i arbeidsmiljø-sammenheng, av det som har fått forkortelsen SBS eller Sick Building Syndrom.

Denne type skader kommer vi helt sikkert til å se mye mer til i fremtiden, og en av grunnene til dette er at sykdommene ikke slår ut før etter alt fra 5 til 20 år, og jeg er overbevist om at det ligger en helsemessig bombe her, ikke minst på grunn av tidens byggeskikk med bruk av elementer, liming og skumming og et stort innhold av isocyanater.

For min egen del skulle jeg likt å se en forsvarlig utredning på hvor forskjellen ligger mellom våre medlemmer, nordsjødykkerne og tannlege assistentene.

Likhetstrekkene og symptomene er så påfallende like at jeg mener det er grunn til å kalle dette for en

arbeidsmiljøskade på lik linje med våre medlemmer - eller rettere sagt tror jeg at vi alle er i samme gruppe.

Summen av dette er dessverre at mine naive tanker om avslutning i overskuelig fremtid for en slik forening, kan sies å være bevist fullstendig feil.

Vi vil i mange, mange år fremover se nye tilfeller av uhemmet og uansvarlig bruk av produkter i nesten alle deler av vårt yrkesliv, samtidig som jeg dessverre er overbevist om at nye byggeskikker, og krav til inntjening, vil påføre både barn og voksne helseskader av et betydelig omfang.

Som den eneste interesseorganisasjonen i Norge med fokus på arbeidsmiljøskader, er det et betydelig ansvar som ligger på våre tillitsvalgte og på våre medlemmer om å fortsette det viktige arbeid som er vår rettesnor.

Vi skal bli enda bedre på vårt hjelpe- og veiledningsarbeid.

Vi skal bli enda bedre på vårt opplysningsarbeid mot både offentlige myndigheter, arbeidsgivere og arbeidstakere.

Men vi må nå slutte å være beskjedne i forhold til at Staten, i mine øyne, har et åpenbart ansvar for å gi oss nødvendig økonomisk støtte til å fortsette, og intensivere vårt arbeid på alle plan, og ut fra de tall som foreligger ville dette være en gullkantet investering for Staten.

Den som lever får se.

Partysalg

Nå som grillingen snart er over med øl og vin og dram, og en viss porsjon edruelighet har vendt tilbake til befolkningen, kom jeg på en hendelse som skjedde for noen år siden. Som i hvert fall handlet lite om edruelighet.

Demonstrasjoner av alle verdens produkter via partysalg har gått som en farsott over landet i flere år. Det har blitt den nye måten å selge på, den nye måten å bli rik på, den nye måten å være sosial på. Det var for ca 25 år siden at dette var nytt. Det har vært en slitesterk måte å bruke penger på og å tjene penger på. Noen tjener i all fall penger på det. Salget er svært så systematisert, og ble til slutt systematisert til de grader ved å bli kalt MLM (Multi Level Marketing).

Der fortjenesten er lagt opp slik at de som sitter på toppen er garantert gevinst. Det er ikke så ulikt oppbyggingen av et kjedebrev. Det er i grunnen ganske uskyldig i forhold til dette. Men kjedebrev ble forbudt, mens dette . . .

Mange har blitt velholdne på denne salgsmetoden, og en hel del har blitt fattige på det og en masse har blitt lurt grundig på det.

Mange har iallfall hatt det veldig moro på disse partyene. Enten det nå er sminkeparty, demonstrasjon av undertøy, andre klær eller salg av alle sorter vaskemiddel og for ikke å snakke om Tupperware. Den slitesterke platen med livstidsgaranti. Og det ene er selvsagt bedre enn det andre. De som selger er så hellig overbevist om sitt produkts fortreffelighet og om salgsgruppens fantastiske samhold, at av og til høres det ut som man blir presentert for en helt ny religion.

Jeg trodde jeg hadde vært på de parties som fantes helt til vi i vår humanitære forening fikk forespørsel fra en privat vinselger om å ha en demonstrasjon. Det var selvsagt pakkelsninger der man kunne lage sin egen vin. Dette skjedde for 12-13 år siden. Det var på avslutningen før sommeren. Dette skulle være en hyggelig kveld, derfor syntes vi det passet med prøvesmaking av vin. Vi var en gjeng kvinnfolk som skulle prøvesmake x antall vinsorter. Det måtte bare gå galt.

Mannen var godt forberedt han. Bærende på sine plastballonger i esker, i trygg forvisning om at her skulle det bli salg, satte han seg tungt ned midt iblant oss. Han var ingen lettveker og bar tydelig preg av å ha prøvesmakt hm. .. noen ganger. Rød i toppen som rosévin og ildrød på nesen som rødvinen han solgte. Raust delte han ut smaksprøver til lattermilde husmødre, godt var det og det var vanskelig å ikke drikke opp alt i smaksbegeret. Vi kunne da ikke bare kaste all den gode vinen! Derfor drakk vi det like godt opp. Virkningen kom den, gradvis og sikkert. For min egen del er jeg billig i drift, som det heter, når det gjelder all slags alkohol. Jeg var omtrent som en tenåring i sitt første møte med en overdose alkohol. Jeg var kommet omtrent halvveis i min lykksalige prøvesmaking, da jeg kom på at jeg måtte ringe hjem for å få utsettelse med henting. Ingen var i stand til å kjøre hjem fra forening denne kvelden, og ikke ville det vært så lurt heller. Ingen hadde med mobiltelefon. I min, etter hvert, omtåkede tilstand måtte jeg ut på byen for å finne en telefonkiosk. Begge de to nærmeste i plankebyen Fredrikstad var ramponert og dermed ubrukelige. I min svært oppløftede tilstand tar jeg peiling på en buss-sjåfør som satt og snakket i sin mobiltelefon inni bussen. Haleluja! Redningen var nær. Jeg var nå kommet til stadiet overmot og hadde vannfaste julenisseroser i kinna. (Jeg må ha sett litt morsom ut for folk med humoristisk sans, men ikke alle har det; ikke denne kvelden.) Jeg tok peiling og ventet utålmodig til han hadde snakket ferdig. Om det gikk an å få låne telefonen for å ringe hjem?

Jeg har aldri i mitt liv blitt målt slik ovenfra og ned som av denne mannen, fra skoene og opp, og fra mitt ildrøde fjes og helt ned til mine sommersandaler. - Dette her er min private telefon, svarer min reddende engel. Ja, men det skjønner jeg, det er derfor jeg spør deg! Jeg skal ikke ringe til Kina og du kan slå nummeret sjøl og jeg skal betale deg mer enn hva det koster, for begge telefonkioskene er i ustand. Jeg bablet og det var rett før jeg tigget. Hva var det forresten han innbilte seg? Var det forresten lov til å nekte noen å låne telefonen? Jeg kunne være i nød, hva visste han? At jeg måtte ha sett heller tvilsomt ut i min ildrøde tilstand, kanskje med et noe svømmende blick og nå også en smule snøvlende, og så sunnmøring attpåtil (!!!), det tenkte jeg ikke på. Det så ut som om han trodde at dette var et nytt sjekke-

triks for eldre damer! (Dette var nemlig en ung mann). Han så både mistenksom ut og som om jeg plaget han! Omsider bestemte han seg for å gjøre dagens gode gjerning. Ja vel, han skulle slå nummeret og jeg fikk snakke med min mann; du den demonstrasjonen tok litt lengre tid enn jeg trodde så du kan komme en time senere.

Nå kunne denne blærete Østfold-sjåføren gruble på i all fremtid hva det var for slags demonstrasjon jeg var på, for det hadde jeg ikke tenkt å si. Nemlig. I ettertid har det slått meg at han må ha vært mer enn alminnelig dum visst han ikke skjønte det der og da. Jeg fikk ikke lov å betale, enda det var hans private telefon som han sa.

Tilbake igjen hos de andre damene hvor stemningen sto høyt i taket. Jeg hadde mye å ta igjen. De var nesten ferdige med prøvesmakingen. Noen hadde begynt å bestille. Jeg tok noen raske smaksrunder og måtte så smake den første igjen for den hadde liksom vært veldig god, husket jeg plutselig. At jeg i det hele tatt kunne huske noe, undrer jeg meg på i dag. Dette var en Liebfraumilch, og gikk helt hjem og scoret "ten points" hos meg. Men jeg hadde ennå 6-7 sorter igjen å smake på. Plutselig gikk det opp for meg at jeg var i ferd med å bli litt mer enn pussa. Men her skulle løpet fullføres! Ned skulle det om det så kom opp igjen! Så kom jeg på at jeg kunne

slå restene av smaksprøvene på en flaske, så slapp jeg å drikke opp alt. Jeg hadde antagelig kommet til stadiet; klartenkthet.

Som tenkt så gjort. Flasken fyltes snart av alle de gode smaksprøvene, for alle ville være med å fylle flasken min. Det ble en ny sort vin som ingen hadde smakt før! Det ble så likevel nok for min gane. Etter hvert var prøvesmakingen over. Vi var nå kommet til stadium overstadighet, i alle fall i humøret! Jeg tror lokalene vi leide var Dampskipsforeningens lokaler, eller lignende. Jeg vedder på at dampen aldri hadde vært så bra (hm) som nå!

Bestillingslister ble lagt frem. Etter å ha skjenket oss så vi var nesten utilregnelige skulle vi altså bestille. Kunne dette være lov da? Jeg vil si det så sterkt at vi neppe var ved våre fulle fem da vi skrev under på våre bestillinger og burde hatt verge, alle sammen. Han må ha fått en stor bestilling fra oss for det var med et stort smil han trakk seg tilbake for å telle opp sin fortjeneste denne kvelden. Dette var en revmatisk forening, og jeg er helt sikker på at alle som ikke hadde følt seg helt bra før på dagen gikk hjem og sovnet med et lykkelig smil på sine lepper denne natta. Sånn sett hadde vi og hatt stort utbytte av denne kvelden . . .

Anne Grethe Fure

ADVOKATFIRMAET
NORMAN & CO ANS

ETABLERT 1878

Helge Husebye Haug
Kjell Inge Ambjørndalen
(leder av fagrådet i A.L.F)
Jane M. Ytreøy Grøndalen
Julie Høydal Davik

M.N.A

E-mail: advokatfirmaet@norman-co.no
www.norman-co.no

PERSONSKADE
YRKESKADE
PASIENTSKADE
FORSIKRING
PROSEDYRE

Kontoradresse:
Huitfeldtsgt 4
0253 Oslo

Telefon
22 12 11 80

Telefaks
22 12 11 90

Yrkesbetinget KOLS

Helsepersonell bør spørre om yrkeseksponering når de har pasienter de mistenker har kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS). Selv om røyking er den viktigste risikofaktoren, kan også yrkeseksponering gi KOLS.

Den nye folkesykdommen

KOLS er en av vår tids nye folkesykdommer og øker stadig i omfang. Noen yrkesgrupper er i større grad eksponert for støv og gass, noe som er en risikofaktor for utvikling av KOLS. Mer enn 300.000 nordmenn kan ha utviklet sykdommen, mange uten å vite det. Man antar at bare 30 prosent av de som har KOLS i Norge har fått diagnose.

Overlege ved STAMI, Marit Skogstad, er med i legeföreningens strategigruppe for KOLS. Hun er opptatt av hva arbeidsmedisinerne kan gjøre slik at flere KOLS-pasienter kan få stilt diagnosen.

- Som arbeidsmedisinere bør vi blant annet ta opp problemstillinger knyttet til hvordan vi kan komme i kontakt med arbeidsføre og røykende mennesker som sjelden eller aldri oppsøker helsevesenet. Alle røykere over 40 år bør få tilbud om en undersøkelse av lungene - spirometriundersøkelse - også hos bedriftslegen, sier Skogstad.

KOLS-pasientene er blant de sosialt sett mest vanskeligestilte i Norge. De røyker mer enn folk flest og er yrkesmessig mest eksponert for støv og gasser.

Nordisk arbeidsmiljø møte

På Nordisk arbeidsmiljø møte i august vil problemstillingen bli ytterligere diskutert. Fokuset vil særlig dreie seg om eksponering for røyk og gass, og eksponering for uorganiske og organiske forbindelser i arbeidslivet.

Eksponering for uorganiske forbindelser er godt kjent i flere yrkessammenhenger, blant annet i aluminiumsindustrien og blant tunnelarbeidere. Eksponering for organisk støv er særlig utbredt blant bønder, ofte i svært høye nivåer. Nylig er det publisert studier som viser betydelig eksponering for organisk støv også for andre yrkesgrupper.

På Nordisk arbeidsmiljø møte vil vi gi en grundig innføring i eksponering for slikt støv og for mulige helseutfall.

- Vi ønsker at deltakerne skal sitte igjen med kunnskap som bedre gjør dem i stand til å forstå mekanismer og hva som gir en økt følsomhet for KOLS-utvikling på et generelt grunnlag. I tillegg vil det bli lagt vekt på en forståelse av epidemiologien, diagnose og eksponeringsforhold når det gjelder KOLS og arbeid, sier Skogstad.

Kilde: STAMI

Nye medlemmer

Syndrom ønsker alle nye medlemmer velkommen til Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F)

Offshore	13	Telemark	7	Nord-Trøndelag	0
Oslo	4	Aust-Agder	5	Nordland	3
Akershus	2	Vest-Agder	6	Troms	1
Østfold	0	Rogaland	4	Finnmark	0
Hedmark	1	Hordaland	9		
Oppland	0	Møre og Romsdal	3	Totalt i år	78
Buskerud	6	Sogn og Fjordane	0		
Vestfold	2	Sør-Trøndelag	12		

Dette er nyinnmeldte frem til 31.08.2008

 ADVOKAT MAGGI RØDVIK
Medlem av Den Norske Advokatsammenslutning

Advokat Maggi Rødvik
Tlf. dir. 22 91 07 11

Adv. fullmektig Lars Haugen
Tlf. dir. 22 91 07 10

**Personskade - Yrkesskade
Yrkessykdom - Alm.praksis
Fri rettshjelp - Trygderett
Forsikring - Erstatning**

Advokat Maggi Rødvik
Dronningensgt. 6, 0152 Oslo
Tlf: 22 91 07 11 - Faks: 22 91 06 01
Mob: 95 05 17 74
E-post: maggi@rodvik.no
Web: www.rodvik.no

Giftoljeregister

Dokumentregister vedrørende saker som er behandlet i media de siste årene.

Dersom du ikke har tilgang til internett ta kontakt med ditt lokallag eller redaksjonen for aktuelle artikler.

Kategori Dykkere

Tittel: Ofret alt

Kilde: 50. Dato: 5.2.2002. Sider: 1

Merknader: Statoil har fått inn 160 yrkesskadesøknader

URL: dagbladet.no/nyheter/2002/02/05/310652.html

Tittel: Snikksnakk fra Norman

Kilde: 57. Dato: 18.6.2003 Sider: 1

Merknader: Erkjenner ikke at dette er en gammel sak med fraskrivelse av ansvar

URL: dagbladet.no/nyheter/2003/06/18/371442.html

Forsikring

Tittel: Yrkesskedeforsikringsforeningen YFF

Kilde: 75. Dato 31.12.2002 Sider: 1

Merknader: Behandler uforsikrede arbeidstakere

URL: <http://www.yff.no>

Tittel: Mistenkeliggjort av "selskapets mann"

Kilde: 79. Dato 10.2.2004 Sider: 1.

Merknader: Kjempet mot Oslo kommunes forsikringselskap

URL: dagsavisen.no/innenriks/2004/02/779395.shtml?str ing=

Tittel: Pressenytt: Forsikringsregister fra FNH

Kilde: 78. Dato 12.1.2006 Sider: 1

Merknader: Lettere oversikt over livsforsikringer og pensjoner

URL: e-post: fnh@fnh.no

Hydraulikk-turbinolje

Tittel: Organofosfater i turbin- og hydraulikkoljer

Kilde: 3. Dato: 25.3.2003 Sider: 3

Merknader: Redaktør Terje Nustad Tlf. 51843940 Stavanger

URL: ofsa.no/news.cfm?id=9522

Tittel: Frykter ukjent yrkessykdom

Kilde: 59. Dato: 9.4.2003 Sider: 2

Merknader: Fagforeningen og bedriftshelsetjenesten vil kartlegge problemet

URL: dagbladet.no/nyheter/2003/04/09/366076.html

Tittel: Ti mekanikere ble MS-syke

Kilde: 55. Dato: 10.4.2003 Sider: 2

Merknader: Giftige tilsetningsstoffer i oljen kan være årsaken.

URL: dagbladet.no/nyheter/2003/0410/366168.html

Flere linker til aktuelle artikler kommer i neste nr.

Vant kampen for erstatning

Etter åtte-ni års kamp får endelig Jan Roar Bernhardsen (42) erstatning for et ødelagt liv. Han er blitt arbeidsufør på grunn av muggsopp på Dragvoll.

Like før erstatningssaken skulle opp for tingretten, ble det inngått forlik med Statens pensjonskasse. Bernhardsen får en millionerstatning gjennom Statens pensjonskasse. Han er erklært 70 prosent medisinsk invalid og er 100 prosent yrkesufør med yrkesskadepensjon.

– Jeg sitter i rullestol og tilbringer ellers mye av tiden i sengen. Erstatningsbeløpet jeg får er underordnet. Penger kan ikke rette opp for et ødelagt liv, sier Bernhardsen.

Fra 1996 til 2000 var han daglig på universitetet på Dragvoll, først som student og til slutt som utredningsleder. Han jobbet med å tilrettelegge forholdene for studenter med funksjonshemming.

Vannlekkasje på kontoret

Plagene startet med en vannlekkasje på kontoret på Dragvoll sommeren 1999. Etter få dager var det kommet synlige muggsoppangrep på veggene. Bernhardsen og hans kolleger fikk nye kontorer, men de fysiske plagene meldte seg snart. Flere fikk hodepine, luftveisproblemer, hodepine og tretthetsproblemer.

I 2000 måtte Bernhardsen slutte i jobben på Dragvoll.

Advokat Bjørn Morten Brauti i advokatfirmaet Nidaros sier det opprinnelig var fem-seks ansatte ved NTNU på Dragvoll som kontaktet ham for å gå til sak mot Staten. Bare Bernhardsen sto løpet ut.

Flere erstatningskrav

– Det er trist, for også de hadde fortjent erstatning. I denne saken har vi drevet nybrottsarbeid. Det finnes ikke så mange slike saker, sier advokat Brauti. Saken er ifølge advokat Brauti svært viktig. Det kan komme flere krav om erstatning fra arbeidstakere som er blitt syke på grunn av innemiljøet.

Den oppfatningen deles av Bernhardsen. I Norge har man liten kompetanse på hva et dårlig innemiljø kan gi av helseskader.

Jan Roar Bernhardsen er glad for at Staten har erkjent ansvar for de skadene muggsoppen på Dragvoll påførte ham. Men penger kan ikke rette opp for et ødelagt liv. (Foto: Vegard Eggen)

– Det bygges for tett, og vi har sett flere graverende eksempler på hva sopp og kjemikalier kan gi av alvorlige allergier. Selv har jeg fått astma og andre lungeskader.

I fjor ble han tildelt en ærespris for den jobben han har gjort med å rette fokus på inneklimaet. Siden han jobbet på Dragvoll er bygget rehabilitert to ganger, men har fortsatt de samme soppene. Han jobbet lengst i byggetrinn I, men muggsopp er konstatert også i byggetrinn II og III.

– Det må gjøres noe med bygningene på Dragvoll snarest, ellers vil flere kunne få alvorlige helseskader, påpeker Bernhardsen.

Han ønsker nå å legge denne vonde saken bak seg og heller se fremover. Men helsa får han aldri tilbake.

Marerittet fortsetter

I mars skrev Adresseavisen at muggsoppmarerittet på Dragvoll fortsetter. Hele bygg I skal fraflyttes og saneres. Muligens må alle de seks byggene i «gamle» Dragvoll totalrehabiliteres.

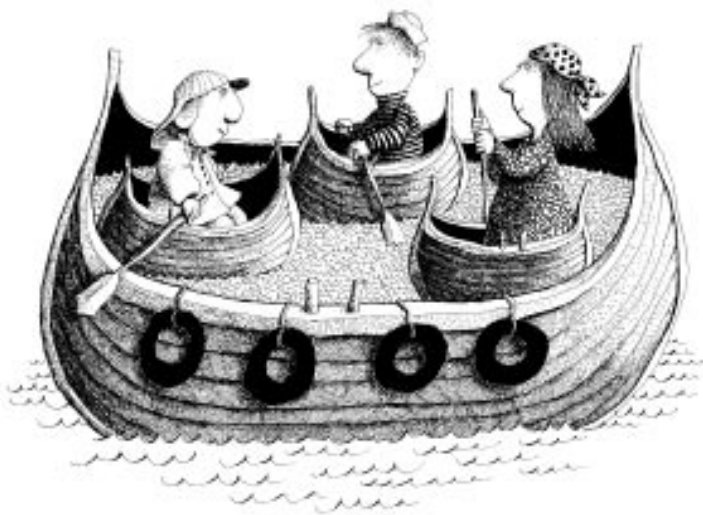
Noen av de ansatte i fjerde etasje ble i fjor høst uvel, og mistanken rettet seg mot inneklimaet. Det ble snart påvist at muggsopp av artene *cladosporium* og *penicillium fantes* i inneluften. Dette er sopp som er vanlig ved fuktskader. Ved slagregn og vind trenger vann inn i bygningen. Kostnadene ved å utbedre forholdene kan bli på 50 millioner kroner for hele byggetrinn I.

Kilde: *adressa.no*

Likemannsbåten

Ja så er sommeren på hell og høsten står for døren med bærplukking og forberedelse til den mørke årstiden. På grunn av stigende dieselpris og stor forandring i den økonomiske situasjonen for oss, har vi solgt vår kjære båt en Halco 26 og blitt deleiere i en Poletta 79 modell. En kjempefin kjørevogn som har vært med oss 1 uke til Røssvatnet på Helgeland og 1 uke i Tydalsfjella. Vandring og turer ute i naturen er blitt en større del av vårt liv etter at min mann måtte gå ut av arbeidslivet grunnet løsemiddelskade.

Det er nå gått 3 år siden vi måtte tilpasse oss en stor forandring i livet vårt. Når vi måtte akseptere at ting ikke var slik vi ønsket at de skulle være. I følge vår tidligere likemannsleder Emil Værnes er vel dette ny orienterings fasen, som kommer etter en tid (ca 2 til

3 år sies det). I neste uke er det i gang med møtene i ALF Sør-Trøndelag igjen og kverna begynner å male etter en fin sommer med late dager.

NB, veldig viktig: Ta kontakt hvis det er noe som trykker, plager eller du bobler over av glede.

Ha en fin A.L.F-høst alle sammen.

Marit Rokkones

Årsaksbehandling av kloakkgasser og gasslukt med Nutriox®

Bruk av Nutriox® hindrer septiske forhold i ledningsnett og på renseanlegg.

Hvordan oppstår gass og gassluktproblemer

Bakterier bryter ned organisk stoff i avløpsvann og slam. Brukes tilgjengelig oksygen opp i denne prosessen, oppstår anaerobe eller septiske forhold. Slike forhold fører til helsefarlig og korrosiv hydrogensulfid (H_2S) og andre uønskede og illeluktende kloakkgasser.

Nutriox®-prosessen

Ved Nutriox®-prosessen tilføres bakteriene en spesialprodusert og ufarlig nitratløsning av høyeste renhetsgrad og vannløselighet. I en biologisk prosess kultiveres en ønsket bakteriekultur. Produksjon av H_2S og uønskede kloakkgasser opphører.

Behandling av avløpsvann og slam

Tilsettes Nutriox® forbedres bakteriekulturen i avløpsvann. Helserisikoen fra uønskede kloakkgasser reduseres til et minimum. Korrosjon og sjenerende lukt forhindres. Renseanlegget avlastes. Dosering på slam forhindrer helsefarlig gassutvikling og sjenerende gasslukt. Avvanningsegenskaper, koagulering og separasjon forbedres.

Doseringskontroll

For optimal dosering av Nutriox® anbefales bruk av Yara's spesialutviklede doseringskontrollere. Tilsetning er mulig i pumpestasjoner, kummer, fortykkere, slamlagertanker og til septikk. Anbefales også på industrielt avløpsvann.

For mer informasjon ta kontakt på telefon 24 15 74 11

www.yara.no

Hilsen fra A.L.F Vest-Agder

Det går mot slutten på sommeren og tiden er kommet for den tradisjonelle grillfesten som er starten på høstsesongen i foreningen vår.

Grillfesten gikk av stabelen på Skjernøy hos Brita og Jan Iver Tobiassen. De var velvillig til at vi atter en gang kunne tilbringe en søndag i sjøkanten med "tæan" i tanga, fint vær, og med god grillmat.

Det ble en søndag vi ser tilbake på med glede, og vi sender en stor takk til Brita og Jan Iver for at vi fikk komme til Skjernøy.

Noen av deltakerne på årets grillfest. (Foto: Torhild Bentsen)

Utover høsten skal A.L.F Vest-Agder forsette med sine ukentlige samlinger på Vigeland i Frivillighetssentralens lokaler. Fast ukedag er tirsdag og tidspunktet er kl 12.30 til 15.00. Tema er data-læring i tillegg til det sosiale med kaffe og lignende.

Hvis det er behov så vil vi også ha en samtalegruppe gående på tirsdager.

Alle medlemmer ønskes velkommen til å delta i disse samlinger.

Starttidspunkt finner du på: www.alfnorge.no/vestagder
Spørsmål kan også rettes til Bent på telefon: 900 87 458.

Bent Bentsen

ADVOKATENE HEGSETHTRØ & GRØTTE MNA

ADVOKAT IDAR HEGSETHTRØ
ADVOKAT LIV GRØTTE

**PERSONSKADER • PASIENTSKADER • YRKESKADER
ERSTATNINGSRETT • FORSIKRINGSOPPGJØR • FRI RETTSHJELP**

TLF 74 83 43 60

E-post: idar@advokat-kontoret.no

Besøksadresse: Torgkvartalet

Postadresse: Postboks 306, 7501 Stjørdal

A.L.F. Buskeruds jubileumstur

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

A.L.F Buskerud kunne se tilbake på 20 aktive år i 2008. Det første årsmøtet - stiftelsesmøtet ble holdt på Folkets Hus i Drammen den 12. januar 1988.

I den forbindelse inviterte for- eningen lagets medlemmer med på "Den forunderlige reisen på Telemarkskanalen!"

Telemarkskanalen ble hugget inn i fjellet for godt over 100 år siden og da kanalen sto ferdig i 1892 ble den i Europa betegnet som et «åttende underverk». 500 mann hadde da jobbet i fem år med å sprengt seg vei gjennom fjellet. Det sluses fremdeles med håndkraft og dette er en av Norges største turistattraksjoner. Telemarkskanalen trafikkeres i dag av tre rutebåter og vi ble med "Henrik Ibsen" og vi fikk oppleve fremragende ingeniørkunst på nært hold.

Denne gangen var det 34 av lagets medlemmer som ble på turen som ble arrangert i samarbeid med Nettbuss og startet i Mjøndalen på morgenvkysten torsdag den 5. juni. Bussen stoppet og plukket opp folk langs en oppsatt rute. Dette brukte vi nok noe lenger tid på enn beregnet og det ble kun tid til en liten stopp på veien til Lunde.

Kaptein Tor Rønningen og hans mannskap på "Henrik Ibsen" gav oss en kjempetur i vakre naturopplevelser og med spennende slusing fram til Ulefoss.

I Ulefoss gikk vi land i et fortsatt nydelig sommervær og med buss gikk ferden til Nordsjø hotell og til en til en 2 retters middag. Programmessig var vi tilbake på hjemlige trakter etter timeplanen. Alle gav utrykk for at det hadde vært en flott dag, og med slike tilbakemeldinger skal vi prøve å få til en tur også neste sommer.

A.L.F Vestfold – aktive igjen

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

Vestfoldlaget av Arbeidsmiljøskaddes Landsforening, A.L.F har i flere år dessverre vært uten styre og det har ikke vært aktiviteter i laget. På tross av dette har foreningen mange medlemmer i dette fylket og nå har engasjerte personer i Vestfold tatt tak og vil prøve å skape et aktivt og trivelig miljø i fylket.

Det er Trond Ceeberg fra Andebu og Elsa Adler Kristiansen fra Sandefjord som har tatt initiativet til

Anna-Lisbeth Bakke i NHF Oslofjord Vest gir stafettpinnen til Trond Ceeberg og Elsa Adler Kristiansen og lover starthjelp fra regionskontoret.

Hei, her er jeg igjen for å minne deg på at du må huske å ta en pause når du leser Syndrom, og tenke etter om du kanskje har en kommentar til noe av det du har lest. Se i bladet hvordan du kommer i kontakt med redaksjonen.

dette og inviterte laget nåværende medlemmer og andre interesserte til oppstartsmøte i Hvidtgården i Sandefjord tirsdag 23. september kl. 18.00.

Vi vil komme tilbake med mer informasjon i neste nummer av bladet.

Arbeidsmiljøskadde fra Vestfold som i denne perioden har henvendt seg til A.L.F sentralt eller til Norges Handikapforbund, har blitt henvist til A.L.F Telemark og A.L.F Buskerud.

- Nabofylkene har gjort så godt de har kunnet med de henvendelsene de har fått. Men det vil bli en styrke for fylkets medlemmer og andre, at de nå igjen får et sted i nærheten der de kan komme og få råd og veiledning. Ikke minst å treffe mennesker som er i samme situasjon som dem selv, sier regionkontorleder i NHF Oslofjord Vest, Anna-Lisbeth Bakke.

Advokatfirmaet Nidaros DA MNA

Vi har lang og bred erfaring med behandling av personskadesaker, forsikringssaker, erstatningssaker og trygdesaker.

Advokat Ivar Chr. Andersskog

Advokat Bjørn M. Brauti

Advokat Robert Heiberg

Advokat/MBA Hasse Benberg

Advokat Knut Melting

Advokat Hilde Wahl Moen

Advokatfullmektig Mads Midelfart

Advokatfirmaet Nidaros DA
Kjøpmannsgt. 19
7813 Trondheim, Norway

Telefon +47 73 87 99 98
Telefaks + 47 73 87 99 98
E-Post: post@nidarosda.no
www.nidarosda.no

Jørgen Nielsen til minne

Jørgen Nielsen, Skien, er død 83 år gammel. Han har vært kasserer i Telemark lag av A.L.F. i 15 år og var det inneværende år også. Og medlem i laget en stund før tillitsvervet også. Hans regnskapsførsel var svært god og nøyaktig ned til minste detalj. Etter å ha vært frisk hele livet ble han plutselig rammet av kreft i mai måned i år og den akselererte hurtig. Jørgen vil være kjent av mange av NHF's medlemmer utover i landet, idet han oftest var blant delegatene fra Telemark ved årsmøter og arrangementer. Siste gangen han møtte tillitsvalgte fra hele landet var i april i år på kurs i regi av A.L.F. sentralt og avholdt på Gardermoen. Jørgen var født på Samsø i Danmark som nr. 2 i rekken av en stor søskenflokk, og han kom til Norge som 26-åring. Han hadde både dansk og norsk statsborgerskap. Han var utdannet i malerfaget, hadde en tid eget malerfirma, men endte opp som lærer i malerfag på Ose-

bakken videregående skole i Porsgrunn. Han var også mye brukt som lærer av Folkeuniversitetet og A.O.F. i faget ”gamle malerteknikker.” Det var som lærer han først fattet interesse for A.L.F. Han kjente til farene ved å omgås kjemikalier på uforsvarlig måte. Ingen av hans elever gikk ut av skolen uten grundig kjennskap til dette. Jørgen holdt alltid et kåseri for avgangsklassen når de skulle forlate skolen etter endt eksamen, og minnet de unge som skulle ut i arbeidslivet for første gang om å ta ansvar for egen helse - alltid bruke verneutstyr m.m. Det var Jørgen og hans elever som for noen år siden utførte det tidkrevende arbeid med å restaurere de gamle malte dekorasjonene på Dalen Hotell i Telemark. De er nå bevart for ettertiden uten at det kan ses at noe er gjort med dem. Jørgen behersket denne teknikken og ga den videre til sine elever.

Jørgen møtte sin Gerd da han kom til Norge som ung, og også hun delte Jørgens interesser i A.L.F. og var med i arrangementskomiteen alle år. De hadde hatt et langt liv sammen da hun døde for et par år siden få dager før deres gullbryllupsdag. De etterlot seg en sønn, to døtre og svigerbarn og barnebarn. Savnet er stort for dem og også for oss i A.L.F. Telemark og mange andre som har kjent Jørgen og hans kone. Det er livets harde realitet at uansett hvor lenge en har hatt følge på livsveien så må en ta avskjed en dag. Vi skulle så gjerne hatt Jørgen hos oss enda en tid. Han var klar som krystall i hodet, hadde lest en masse gjennom hele livet, og han hadde en egenskap som er sjelden - han husket alt ned til minste detalj av det han hadde lest. Det var berikende, sa han, men kunne også være belastende noen ganger. Han vandret så stille gjennom livet, tok bare ordet når han fant det helt nødvendig. Men uansett - der Jørgen hadde vært til stede i en forsamling, og uten å ha tatt ordet, så var de øvrige deltakerne i ettertid alltid klar over at han hadde vært der.

Vi fikk anledning til å besøke Jørgen mange ganger den siste tiden, han var rolig og helt fortrolig med alt livet innebærer, også døden, alt var så enkelt og naturlig. Han visste at vi satte stor pris på han og det var så enkelt å sette ord på det nå. Alt omkring Jørgen er nå bare fred, og vi som er igjen kan bare være takknemlig fordi han har levd og at vi har kjent han.

*På vegne av styret i Telemark lag av A.L.F
Else Bømark Andrèn (sekretær i laget)*

Busstur med A.L.F Telemark

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening, Telemark, har besøkt København med tilliggende herligheter i strålende solskinn slik vi hadde det de siste maidagene. Det var havblikk og en veldig fin båt vi entret og dro med fra Oslo om ettermiddagen. God mat, flotte lugarer og moro om kvelden og natta.

Vi klappet til kai i København etter frokost neste morgen, og der var det akkurat blitt finvær etter et døgn med regn. En guide som het Liv møtte oss da vi var samlet i bussen på kaia, og vi fikk en tre timers guidet tur i byen. Det var flere enn undertegnede som ikke kjente byen og dens historie særlig godt, så dette var artig. Vi ble raskt klar over at Kristian Kwart var noe mer enn vispesnekker. Utrolig hva det går an å få utrettet i løpet av bare ett eneste liv. Mengder av flotte byggverk var reist i hans regjeringstid, så flotte at en bare må undre seg over hva det går an å få til i et så lite land med 5 mill. innbyggere.

De hadde sin flotte opera der også i tillegg til slott, mengder kunstmuseer, andre museer og kirker. Og selv om vi aldri ville bytte med noen når det gjelder det fine landet vårt, så er det et tankekors at vi sutrer over den nye operaen i Bjørvika. I tillegg til Nidarosdomen og Slottet er det ikke så veldig mye annet vi har av bygninger å vise turistene. Men vi har jo vår flotte natur som er enestående og som ikke danskene har maken til. Men vi har råd til opera og mere til vi også. Det er bare en liten del av hva de nye flyene til forsvaret koster. Det er viktig å bevare både natur og kultur for de kommende slekter.

I København så vi først på "den lille havfrue" slik alle gjør. Hun har overlevd flere halshogginger og amputasjoner men alltid gjenoppstått. Modellen til havfruen hadde vært en vakker kvinne, en virkelig modell av yrke. Skulptøren som laget havfruen fikk ikke lov av modellens ektemann å ta med nedre halvdel av kroppen hennes så derfor ble hun havfrue.

På vår ferd gjennom byen kunne vi iaktta Thorvaldsens museum og også en god del bygg hadde H.C.

Andersens navn knyttet til seg. Han vi bare visste var født i Odense. Og la oss ikke glemme Arne Jakobsens kunst-møbelsenter. Vi husket alle stolen fra Arne Jakobsen som vår statsministerfrue kom til å nevne, og som det ble litt oppstuss av. Den stolen som så ut som en vanlig kjøkkenstol og ikke lot til å være god å sitte på heller. Men når designeren het Arne Jakobsen da var det bare å prøve å se så intelligente ut som mulig og late som vi var skjønnere.

Guiden hadde før start sagt hva vi skulle få se og også nevnt "strøget". En spinkel stemme bak i bussen spurte stadig under kunstopplevelsene om når vi kom til "strøget".

Omsider var turen over, Amalienborg slott, og andre slott dronningen brukte i tillegg til sitt stolte skip hadde vi beundret, og i tillegg en masse militære bygninger og besøkt en flott kirke hvor det hadde vært kongelig vielse i det senere. Vi fikk resten av dagen d.v.s. inntil kl. 16 til fri ferdsel i byen, og om den spinkle stemmen fant sitt "strøg" vites ikke.

Det ble litt mat på en fortauskafè i Nyhavn før mange entret de veldig "prammene" av noen turisbåter med avgang hver time og som tok oss med på ny guidet tur, men nå fikk vi se byen fra sjøsiden. Det er alltid noe annet selv om det tildels er noe av det samme en har sett på land. Men det er mye mer selvsagt når det gjelder båter og det en havn har å by på. Tilbake igjen etter en drøy time var det å innta bussen igjen, kjøre langs kysten i et milliardærstrøk med hav og sandstrender hele vegen. Morsomt å ha sett det - at noen virkelig bor slik.

Så var det fergen Helsingør-Helsingborg og så kunne vi synge "Du gamla du fria". Trøtte som vi var følte det langt på motorveien til Halmstad hvor vi skulle bo på Mortenshus Hotell. Her var ordet "fin gammel" virkelig aktuelt. Flott hotell i gammel stil og stor komfort. Flere av oss kunne tenke seg å komme dit en gang til i livet om vi blir gitt anledning til det.

Neste dag etter en frokost av de sjeldne, bar det nordover igjen strake vegen mot Strømstad med Nordby og alt vi kjenner, og "Bohus" med buffet m.m. hjem igjen til Sandefjord. Snart var vi i Grenland igjen.

Sjåfør Stein Rønningen fra Teletur hadde hatt en stri tårn. Alle deltakerne var ikke like spreke, og det var nok ikke alt han var klar over på forhånd. Men han klarte brasene, skaffet rullestol i noen tilfeller og fikk oss hjem igjen like hele som ved avreisen - og noen erfaringer rikere vil vi tro.

Det var nytt for en del av oss at det nå kreves legitimasjon i Oslo før en får gå ombord, og det sinket en del at dette ikke var gjort klart for alle på forhånd. Det er en forholdsvis ny bestemmelse. Men vi sier: Vel blåst! Og vi ser ikke bort i fra at det kan bli tur neste år også om alt er bra.

Else

Hallo alle sammen!

Ja nå skriver vi 25. august og klokka er 11 på kvelden. Vi er akkurat kommet hjem fra høstens første styremøte i A.L.F Sør-Trøndelag.

Det er mye på programmet utover høsten her i Sør-Trøndelag. Jeg kan nevne at Likemanns seminar i Snåsa er under planlegging i oktober. 2 medlemsmøter vil også bli avholdt før jul, september og november. Likeså skal arbeidsutvalget på befaring i 1902-bygget hvor St. Olavs Hospital stiller rom til rådighet. Dette kan eventuelt brukes til medlemsmøter. Jeg oppfordrer medlemmene til å se på hjemmesida vår, eller slå på tråden hvis de føler for en prat.

Med hilsen

Svein Rokkones

A.L.F Sør-Trøndelag

A.L.F. Buskerud på flyttefot

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

Siden februar i 2003 har A.L.F. Buskerud hatt ukentlige kafé møter. Dette er et populært tiltak som foreningens medlemmer setter pris på. I disse fem årene som har gått, har Gulskogen Senter i Drammen vært møteplassen. Her har det vært store ombygginger den senere tid og kafeen er blitt flyttet til en plass hvor lagets medlemmer ikke trivdes.

På medlemsmøte i september ble det besluttet å flytte til Coop OBS Kafeteria på Buskerud Storsenter i Krokstadelva.

Lagets leder har vært i kontakt med kafeen og de ønsker A.L.F-ere velkommen og her kan de, som de gjorde tidligere, sette sammen bord etter behov.

Senteret ligger rett overfor Mjøndalen på nordsiden av elva, langs riksveg 283 og ca 11 km fra Drammen sentrum.

Coop OBS Kafeteria ligger i 2. etage rett ved rulletrappen og det finnes også heis i nærheten. Noen har med denne flyttingen fått noe lengre vei, andre kortere, men styret håper at de ser både gamle og nye medlemmer i Krokstadelva fra onsdag 17. september.

ARBEIDSMILJØSKADDES LANDSFORENING

Hvem er vi, hva gjør vi, hva vil vi ?

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) er en partipolitisk og religiøst uavhengig interesseorganisasjon for personer med sykdommer eller skader som har eller kan mistenkes å ha sammenheng med arbeidsmiljøforhold. Initiativet til foreningen ble tatt og styres av arbeidsmiljøskadde selv.

A.L.F skal fremstå som et ressursorgan i arbeidet med å forebygge og informere om løsemiddel- og andre arbeidsmiljøskader relatert til omgang med helseskadelige stoffer, og å gi opplysninger til de som vil vite mer om disse problemene.

A.L.F har likemannstilbud i alle lokallag. Likemannsarbeid går ut på at personer innen A.L.F, gjennom private samtaler, deler erfaringer med andre som har liten eller ingen kjennskap til problematikken rundt skader eller sykdommer ervervet i forbindelse med utøvelse av sitt yrke. Dette er en viktig del av arbeidet A.L.F gjør.

A.L.F søker alltid å ha et tett samarbeid med de offentlige myndigheter, fagforeninger, bedriftshelsetjenester, arbeidsgivere og verneombud.

A.L.F er tilsluttet Norges Handikapforbund og vi kan tilby de samme medlemsfordeler som andre NHF-medlemmer får.

A.L.F er landsomfattende med lokallag/kontakter i alle fylker.

A.L.F utgir et eget medlemsblad, «Syndrom». Bladet utgis 4 ganger per år og presenterer aktuelt stoff, nytt fra lokallagene og annen viktig informasjon.

A.L.F har et eget fagråd sammensatt av eksperter innenfor jus, psykologi, yrkeshygiene, arbeidsmedisin, trygdekompetanse og sosialt arbeid.

A.L.F skal foruten det å ivareta interessene til de med ervervete sykdommer og skader grunnet arbeidsmiljøet, også ivareta interessene til de pårørende.

A.L.F skal ivareta interessene til de som kan være utsatt for å bli påført sykdommer eller varige skader under utøvelse av sine yrker.

A.L.F skal arbeide for å bedre forholdene i forbindelse med diagnostiseringen av sykdommer og skader grunnet arbeidsmiljøet.

A.L.F skal drive informasjonsarbeid om skadevirkninger og konsekvenser, og hva en bør ta hensyn til for å unngå skader, for eksempel bruk av nødvendig og hensiktsmessig verneutstyr.

A.L.F skal arbeide for å opprette rehabiliteringstilbud for arbeidsmiljøskadde i Norge.

A.L.F skal markere foreningen i sammenhenger der risikoen for skader er stor.

Vårt arbeid bygger på at alle mennesker har samme grunnleggende behov og at alle mennesker er likeverdige. På bakgrunn av dette aksepterer vi ikke at sykdom eller skader skal resultere i økonomiske eller sosiale ulikheter.

Vi vil, bl.a. gjennom samtaler med pårørende, øke kunnskapen og forståelsen for de arbeidsmiljøskaddes problemer med å mestre hverdagen sosialt.

Vi vil gjennom vårt informasjonsarbeid og ved hjelp av våre erfaringer og kunnskaper øke motivasjonen hos yrkesutøvere og bedriftsledere til å arbeide aktivt for å bedre helse, miljø og sikkerhetsarbeidet i bedrifter hvor dette er nødvendig. Vi vil arrangere kurs og seminarer hvor helsepersonell, bedriftsledere, vernepersonell og yrkesutøvere kan delta.

Innmelding i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

Tilsluttet Norges Handikapforbund

Medlemstype (velg én)
 Hovedmedlem - kr 300,-
 Husstandsmedlemskap - kr 150,-
(forutsetter minimum ett hovedmedlem i husstanden)

Kategori:

Arbeidsmiljøskadd
 Pårørende
 Interesse-/støttemedlem

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ Poststed: _____

E-post: _____

Telefon/mobil: _____

Fødselsdato og år: _____

Ja takk, send meg informasjon fra NHF og samarbeidspartnere via SMS Ja, jeg ønsker også informasjon via e-post

Sted/dato: _____

Underskrift: _____

Når jeg melder meg inn i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) samtykker jeg i å motta informasjon fra organisasjonen. Innmeldingen innebærer samtidig at alle opplysninger blir behandlet sensitivt og etter datatilsynets retningslinjer. Medlemskapet følger kalenderåret fra 1.1 til 31.12 samme år.

Adressaten betaler for sending i Norge

Distribueres av Posten Norge

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

A.L.F
Svarsending 0047
0090 Oslo

Hva er løsemidler?

Løsemidler er væsker som løser opp faste stoffer. Løsemidlene vil under bruk gå over i damp eller gassform og trekkes ned i lungene via åndedrettet og føres videre ut i kroppen via blodbanen. Mange løsemidler har evnen til å trenge gjennom huden og føres videre rundt i kroppen. På grunn av halveringstiden blir organiske løsemidler lagret i kroppens fettvev og kan forvolde skade i hjerne og nervecellene. På grunn av sine kjemiske egenskaper kan de over tid skade sentralnervesystemet. De kan også skade slimhinner og indre organer som lever og nyrer.

Hva er Isocyanater?

Isocyanater er ikke et løsemiddel, men et kjemisk stoff som finnes i en hel rekke produkter som benyttes bl.a. i bil, møbel og bygningsbransjen. De som arbeider i bilbransjen, f. eks. med oppretting, billakkering og bilglass, kommer i kontakt med isocyanater gjennom kjemikalier, lim og lakkprodukter. Dessuten vet man at isocyanater frigjøres ved oppvarming. Dette er spesielt aktuelt ved sveising og annet mekanisk arbeid som utvikler varme og som foretas på lakkerte og andre behandlede flater. Det har lenge vært kjent at kontakt med isocyanater kan medføre akutte og kroniske helseskader, som for eksempel lunge- og hudsykdommer. Nyere forskning har vist at dette problemet sannsynligvis er mye mer omfattende enn man tidligere har trodd.

Hva er MCS? (Multi kjemisk overfølsomhet)

Mange yrkesaktive, som har fått ødelagt helsa på grunn av skadelig kjemisk påvirkning, har i tillegg utviklet MCS. Tilstanden kjennetegnes ved at de som rammes reagerer med sykdomssymptomer på kjemiske stoffer, selv i

meget lave konsentrasjoner. Tilstanden opptrer relativt ofte sammen med andre helseskader, som for eksempel løsemiddelskader, astma og skader på slimhinner.

De som blir syke får symptomer fra flere organsystemer, oftest fra sentralnervesystemet og luftveiene. En del personer får i tillegg psykiske problemer, som kan skyldes virkninger av det kjemiske stoffet i seg selv, eller belastninger som følge av sykdommen.

Pårørende

Når en person blir utsatt for en skade relatert til bruk av helseskadelige stoffer, får dette store konsekvenser for familien. Det vil igjen gi seg utslag i den skaddes situasjon og kan i mange tilfeller medføre til psykiske belastninger for alle, i tillegg til sykdommen. Det er derfor viktig at de pårørende, sammen med den skadde, blir informert om hva en løsemiddelskade eller annen kjemisk helseskade innebærer, hvorfor den skadde har endret personlighet og hvordan en best skal takle en vanskelig familiær situasjon.

Mangel på slik kunnskap hos de pårørende skaper ofte unødige konflikter. Arbeidsmiljøskaddes Landsforening har som et av de viktigste formålene å tilrettelegge for en større forståelse og kunnskap omkring denne problematikken.

Vansker med å mestre aggressivitet er et sosialt handikap. For å skjule sine problemer med det er det vanlig at den skadde isolerer seg, og ofte er det ektefellen som må representere familien utad.

Med andre ord får den skadde ofte stadig færre kontakter med andre, og blir mer og mer avhengig av sin ektefelle og øvrige familie.

Løsemiddel- og andre kjemiske helseskader kan i mange tilfeller ikke helbredes, men man kan lære seg å leve med dem.

MEDLEMSFORDELER

Som hovedmedlem i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) er du i tillegg fullverdig medlem i Norges Handikapforbund. Du får en rekke gode, nyttige og varierte medlemstilbud både igjennom A.L.F og NHF. Medlemskontingenten må være betalt for å kunne benytte seg av medlemsfordelene.

Råd og veiledningstjeneste.
Rettighetsinformasjon.

Rabattordninger på: Bensin, hotell-
opphold, feriereiser og bilutleie.

Bli medlem nå!

Gunstige forsikringsordninger.
Medlemskap i NAF til redusert pris.

NHFs feriehytte m/anneks kan
leies til svært gunstige priser.

Medlemskontigent per 1.1.2008

Kr 300,- for hovedmedlemmer/interessesmedlemmer

Kr 150,- for husstandsmedlemmer

ISSN 0802-6092

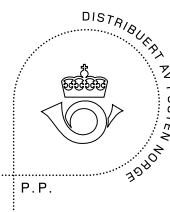
Returadresse:

Arbeidsmiljøskaddes
Landsforening
Postboks 9217 Grønland
0134 OSLO

B

NORGE

P.P.

A.L.Fs lokallag og kontaktpersoner

Akershus lag av A.L.F

Leder Tom Vernang
Steinsleppen 9, 1405 Langhus
Telefon 64 87 37 46
E-post: t-egil-v@online.no
Lagets adresse:
Holteveien 5, 1400 Ski
Lagets telefon 90 21 43 51

Aust-Agder lag av A.L.F

Leder Jens Olav Solli
Gml. Sandvigsvei 21
4816 Kolbjørnsvik
Telefon: 37 01 11 25
Mobil: 90 60 12 33
E-post: jensolli@start.no
Lagets adresse:
Myratunet Bo & omsorgssenter
4849 Arendal

Buskerud lag av A.L.F

Leder Jan Arne Dammen
Revefaret 47, 3033 Drammen
Telefon: 32 88 55 07
Mobil: 90 59 31 53
E-post: arnedam@online.no

Finnmark lag av A.L.F

Kontakt: Bjørn-Erik Reiersen
Marienlund 21 B, 9511 Alta
Mobil: 91 55 76 00
E-post: reiersen@hoved.net

Hedmark

Norges Handikapforbund
Postboks 9217 Grønland
0134 Oslo
E-post: helseskader@nhf.no

Hordaland lag av A.L.F

Leder Fred Gunnar Eide
Hylkjebakken 12, 5109 Hylkje
Telefon: 55 24 88 24
Mobil: 99 35 88 86
E-post: fgu-eide@online.no

Møre og Romsdal lag av A.L.F

Leder Frode Steen Gunstensen
Moen, 6440 Elnesvågen
Telefon: 71 26 50 82
Mobil: 99 74 66 72
E-post: frode@alfnorge.no

Nordland lag av A.L.F

Kontakt: Haldor Solhaug
Burmaveien 21, 8640 Hemnesberget
Telefon: 75 19 31 39
Mobil: 91 68 40 59

Kontakt: Karl Grønningsæter
Tjønnevegen 3, 8610 Mo i Rana
Telefon: 75 13 10 94
Mobil: 90 94 21 06

Nord-Trøndelag lag av A.L.F

Leder Svein Bedin
Heggli, 7600 Levanger
Telefon 74 09 58 28
Mobil 95 15 64 81
E-post: sve-bedi@online.no

Oppland lag av A.L.F

Leder Jan Bakken
Åveitbakken 1 A, 2609 Lillehammer
Telefon: 61 25 48 75
Mobil: 92 03 41 53
E-post: ja-torb@online.no

Oslo lag av A.L.F

Leder Geir Werner
Norderhovgt. 34 B, 0654 Oslo
Mobil: 92 82 06 75
E-post: alfoslo@nhf.no

A.L.F Offshore Ekofisk Ressursgruppe

Leder Jan Terje Biktjørn
4480 Kvinesdal
Mobil: 91 13 19 69
E-post: jan.bik@c2i.net
Nestleder Jan Erik Tanberg
Næpetrø. 11, 4790 Lillesand
Mobil: 91 53 63 59
E-post: je-tan@online.no

Rogaland lag av A.L.F

NHF Sørvest
Kokstadveien 46 B, 5257 Kokstad
Telefon: 55 11 99 50
E-post: nhf.soerwest@nhf.no

Sogn og Fjordane

Kontakt: Kjell Horn
6770 Nordfjordeid
Telefon: 57 86 00 24
Mobil: 48 10 00 34
E-post: helseskader@nhf.no

Sør-Trøndelag lag av A.L.F

Leder Svein Rokkones
Mariannestien 2, 7105 Stadsbygd
Telefon: 73 85 22 55
Mobil: 90 25 34 40
E-post: marokko@online.no

Telemark lag av A.L.F

Leder John Sigurd Andrèn
Porsgrunnsvegen 19 A, 3730 Skien
Telefon: 35 52 12 83
E-post: e-andren@online.no

Troms lag av A.L.F

Leder Leif G. Morland
Venusveien 40, 9024 Tomasjord
Telefon: 77 63 95 96
Mobil: 90 74 95 99
E-post: leifgm@online.no

Vest-Agder lag av A.L.F

Leder Lars Kristian Hille
Postboks 168, 4502 Mandal
Telefon: 38 26 11 65
Mobil: 91 30 88 73
E-post: kr-hil@frisurf.no

Vestfold lag av A.L.F

NHF Oslofjord Vest
Tollbugt. 115, 3041 Drammen
Telefon: 32 88 29 29
Telefaks: 32 88 29 20
E-post: nhf.oslofjordvest@nhf.no

Østfold lag av A.L.F

NHF Øst
Holteveien 5, 1400 Ski
Telefon: 64 87 88 44
Telefaks: 64 87 88 49
E-post: nhf.oest@nhf.no

A.L.F Internasjonal, Spania

Rune Bergmann
Apartado 122
03581 Alfaz Playa
Alicante
Spania
Telefon: 0034 - 965878742
E-post: runebergmann@yahoo.com